UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Felicitas

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

¶ SENTENTIAE POETARVM.

Ouid.2.Pont.3.

Conueniens hominum eſt, hominem ſeruare voluptas,
Et melius nulla quæritur arte fauor.
Quid non Antiphatem Læſtrigona deuouet? aut quis
Munifici mores improbat Alcinoi?

Ouid.3.Pont.9.

Scribentem iuuat ipſe fauor, minuitq; laborem:
Cumq; ſuo creſcens pectore feruet opus.

¶ SENTENTIAE PHILOSOPHORVM.

Nunquam volui placere populo: nam quæ ego ſcio non probat populus: quod probat populus, ego neſcio. Quis enim placere potest, cui non placet virtus? Malis artibus popularis fauor acquiritur. Similem te illis facias oportet: alioquin non probabunt, niſi agnouerint. *Senec. 28 epiſt.*

Nihilo autem magis ad rem pertinet, qualis tibi videaris, quam qualis. Si te intrante clamor & plauſus obſtrepuerint: ſi fœminæ puerique laudauerint, quid ego tui miſerear, cum ſciam, quæ viam iſtum fauorem ducat? *ibid.*

Non quam multis placeas, ſed quamlibet ſtude. Maximum ideo malum, qui non vult melioribus placere, ſed pluribus. *ibid. in epiſt.*

Vehementer amor multitudinis mouetur ipſa fama, & opinione liberalitatis, beneficentiæ, fidei, iuſtitiæ, omniumq; earum virtutum, quæ pertinent ad manſuetudinem morum, ac facilitatem. Etenim illud ipſum, quod honeſtum decorumq; dicimus, animos omnium natura & ſpecie ſua commouet. *Cic in lib. de Offic.*

¶ APOPHTHEGMATA.

Dionyſius Iunior, ſe multos quidem alere liberalium artium doctores dicebat, non quod illos admiraretur, ſed quia per illos ipſe admirationi eſſe vellet. Sciebat, populum de illis, tanquam de ſapientiſſimis, magnificè ſentire, & hac perſuaſione callidè abutebatur, ad conciliandum ſibi multitudinis fauorem. Simili arte & hodie illuſtris principes quidam alunt in palatiis ſuis viros eruditionis & ſanctitatis opinione venerabiles, vt populus arbitretur horum conſiliis geri pleraque. *Eraſmus, libr. 5. apopht. ex reg. & Imp.*

Philippus. Alexander Magnus, cum fauorem ſuorum ciuium ſibi conciliare cuperet, largitionibus eos corrupit. Verum cum hæc ad Philippum parentem delata eſſet, filium illico accerſit, & acerbis verbis obiurgauit. Quæ te malum, ô fili, ratio in iſtam ſpem induxit, vt eos putes tibi fauere, quos pecunia tibi deuinxiſti? *in apoph.*

Glaucia & Libo. Celebratur Glauciæ dictum in Metellum, Villam habere in Tiburte, cortem in palatio. At cors villa ſolet eſſe coniuncta. Notauit autem illum, quod multos ſibi cibo largitionibusque deuinciret. Idem aliis verbis Libo obiecit Galbæ. In corte aluntur animalia domeſtica. *Eraſ. lib. 6. apoph.*

Anonymus. Quidam dixit, eum, qui primus populo Rom. dedit epulum & congiarium, exitii cauſam illi fuiſſe. Vnde Cæſar Auguſtus cogitauit aliquando de tollendis huiuſmodi largitionibus. Incertus fauor eſt, qui donis emitur: quæ ſi minuas, ingens murmur, ſi tollas, ſeditio grauis oritur. *ibid.*

Orontes, Artaxerxis regis gener, quum ab irato rege reiectus & condemnatus eſſet: Quemadmodum, inquit, ſupputatorum digiti nunc infinitum numerum, nunc vnum tantum poſſunt ponere: ſic regum amici nunc quiduis pollent, nunc quam minimum. Olim digitis ſubducebatur ratio, quemadmodum nunc calculis. *Plut. in apoph. Regum.*

Iulius Cæſar. Poſtquam Publius Mimus in ſcena ſuperaſſet omnes, & in his Laberium, ita pronunciauit: Fauente tibi Cæſare victus es Laberi à Syro. Publius enim conditione ſeruus, natione Syrus erat. Longè à tergo relinquitur, qui fauente iudice ſuperatur. *Eraſ. lib. apoph.*

¶ SIMILITVDINES.

Plutarch. Quædam corpora lumen ſolis exceptum ſuo fulgore magis augent atq; illuſtrant: Ita quidam aliorum fauore commendati, viciſſim ſuis dotibus eos commendant. *in Moralib.*

Antonij Conſtantini. Vt venti naues: ſic fauor mouet ingenia. *Ex Pyſtr. Ouid.*

Roterdami. Vt bilanx in eam vergit partem, vnde plus accipit: ſic quidam nunc huic, nunc illi fauent, qui plurimum det, non cuius cauſa ſit optima. *in Similib.*

¶ HIEROGLYPHICA.

Non deſunt, qui *Oculum* fauoris & beneficentiæ ſignum dicant: in ſacris verbum *Aſpicere*, ſignificare, ſe propitium & benignum oſtendere. Videmus enim apud Maronem, vbi *Iupiter Libyæ deſiſſet in ſumma regnis*, Reginam rite quietum accipere in Teucros animum, mentemq; benignam. Contrà verò de Pallade irata, *Diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat*. Hunc verò fauorem, qui per Oculum indicatur, Theologi noſtri gratiam vocant. *Pier. Valer. libr. 33. pag. 306. F.*

Vide ſupra in loco de Beneficentia.

Febris.

¶ LOCI BIBLCI.

FEBRI percutiuntur præceptorum Dei violatores, *Deut. 28. 22.* Febribus quidam leuantur. *Matth. 8. 15. Ioan. 4. 50.* Febris eſt calor non naturalis, qui in corde accenſus, per venas & arterias in totum corpus deriuatur, ſitim accendit, non niſi noxia appetens, vires debilitat, facultates ſiue actiones naturales impedit. Species febris quamplurimæ. Græc. πυρετὸς, intemperies calida totius corporis, Hebr. *Kaddachath*, à verbo *Kadhach*, accenſus eſt, efferbuit. vnde *Leu. 26. 16.* & *Deut. 28. 22.*

¶ PHILOSOPHORVM PLACITA.

De Febribus. Dial. CXII.

Franciſci Petrarchæ.

DOL.

Febribus æſtuo. R. Æſtus hic aut tempore finiendus, aut frigore, vtrumuis fecerit, bene erit. D. Febribus vrgeor. R. Omnis hic contra naturam motus, plus habet impetus, quam diuturnitatis, & ſæpè duorum facti alterum, aut corpus expurgat, aut animam abſolu it. D. Febribus teneor. R. Non longum teneberis, expecta. Cito te vel ſanum oportet eſſe, vel liberum, vtrumq; optimum. D. Febribus laboro. R. Illico requieſces: Natura cum morte confligit, operire exitum duelli, prope eſt hora vel hinc te morbo, vel omnibus exemptura. D. Febribus ardeo. R. Minus mali eſt corpus ardere, quam animum, de quo præcedentes tuæ ſeptem proximæ ſunt querelæ. Quid ſi ardor alterius ſalubris eſt alteri? Quid ſi hic ardor, quamuis aſper optabilis eſt? quantum denique boni eſt præſentis vitæ mala breui guſtu perennis admonere ſupplicii, vt infinitas amaritudines declinare ſtudeant, qui tam grauiter paucis horis amariuſcula tolerant, atque his anguſtiis diſcant illas euadere, quibus nec phyſicus, nec herba medebitur, nec dies criticus, nec mors quidem. D. Febribus vror. R. Vermium cibus excoquitur. Fer te aliis vri, cui toties alia vſta ſunt, & de ſupplicio conſilium cape, ex quibuſdam malis remedia conflantur. Sæpe paruus dolor ac præſens, vt venturis ac grauibus occurreretur, admonuit, fuitque vtilis, qui moleſtus erat. Felix incendium, breue, quod æterni refrigerii cauſa eſt. D. Febribus exerceor. R. Eris iam bonæ valetudinis æſtimator idoneus, vos homines Dei dona, niſi amiſſa, vel intermiſſa non noſcitis, ingratum genus. D. Febre vexor importuna. R. Diu ſimul eſſe non poteſtis. Nemo diu ardet, aut illa te deſeret, aut tu illam.

Vide Ægritudo, Morbus.

Felicitas.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

FELICITAS, Græce εὐδαιμονία, ας, ἡ, Hebr. *Oſcher*, & εὐδαίμων, ονος, ὁ, ἡ, Hebr. *Aſchre*, felix dicitur. Eſt autem felicitas quædam operatio animæ per virtutem perfectam. *ſecund. Ariſtot. lib. 1. Ethic.*

Felicitas eſt, quod vitam ſufficientem, optabilem, ac nullius indigam præſtat. *ſecundum eundem ibid.*

Felicitas eſt virtus in vita perfecta. *Idem libr. Maior. Mor.*

Felicitas eſt virtutis operetio, & vſus quidam perfectus. *ſecund. Ariſt. lib. 7. Polit.*

Felicitas eſt operatio quædam ſecundum virtutem perfectam operantem exterioribus bonis. *ſecund. Ariſt. 8. Ethic.*

Felicitas eſt vel forma ſecunda cum virtute, vel per ſe ſufficientia vitæ, vel tuta vita, & iucundiſſima, vel poſſeſſionum facultas, & corporis vires cum factiua, conſeruatiua, amplificatiua horum virtute. *ſecund. Ariſt. lib. 1. Rhet.*

¶ POETICAE SENTENTIAE.

Boet. 3. 12.

Felix qui potuit boni
Fontem viſere lucidum:
Felix qui potuit grauis
Terræ ſoluere vincula.

Boet. 1. 1.

Qui me felicem toties iactaſtis amici?
Qui cecidit, ſtabili non erat ille gradu.

Tibull. 36.

Vos ego nunc moneo, felix quicunque dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.

Plautus

Plautus.

Feliciter ſapit, qui alieno periculo ſapit.

Terent.

Ex alijs periculum facito, tibi quod ex vſu fiet.

Virg. 2. Georg.

Felix, qui potuit rerum cognoſcere cauſas:
Atque metus omnes, & inexorabile fatum.
Subiecit pedibus, ſtrepitumq́; Acherontis auari.

Claud. de ſene Veronenſi.

Felix, qui proprijs æuum tranſegit in aruis,
Ipſa domus puerum quem videt eſſe ſenem.
Qui baculo nitens in qua reptauit arena,
Vnius numerat ſecula longa caſæ.
Illum non vario traxit fortuna tumultu,
Nec bibit ignotas mobilis hoſpes aquas.
Non freta mercator timuit, non claſsica miles,
Non rauci lites pertulit ille fori.
Indocilis rerum, vicinæ neſcius vrbis,
Aſpectu fruitur liberiore poli.
Frugibus alternis, non conſule computat annum,
Autumnum pomis, ver ſibi flore notat.
Idem condit ager ſoles, idemq́; reducit,
Metiturq́; ſuo ruſticus orbe diem.
Ingentem meminit paruo qui gramine quercum;
Æquæuumq́; videt conſenuiſſe nemus.

Ibidem.

Erret & extremos alter ſcrutetur Iberos.
Plus habet hic vitæ, plus habet ille viæ.

Iuuenal. 13.

Plurima felix
Paulatim vitia, atque errores exit omnes.

Ibidem.

Dicimus autem
Hos quoque felices, qui ferre incommoda vitæ,
Nec iactare iugum vita didicere magiſtra.

Horat. 1. Carm. 13.

Felices ter, & amplius,
Quos irrupta tenet copula, nec malis
Diuulſus querimonijs,
Suprema citius ſoluet amor die.

Ex Græcis Comicis.

Δίκαιον εὖ πράττοντα μεμνῆσθαι θεοῦ.
In proſpera æquum ſorte meminiſſe eſt Dei.
Θεοῦ γὰρ οὐδεὶς εὐτυχεῖ βροτῶν ἄνευ.
Nullus beatus abſque numine eſt Dei.
Κοινὸν δὲ καλόν ἐστι χρηστὸς εὐτυχῶν.
Viri probi communis eſt felicitas.
Πολλοὶ μὲν εὐτυχοῦσιν, οὐ φρονοῦσι δέ.
Prudentia expers plurimis felicitas.
Τὸν εὐτυχοῦντα καὶ φρονεῖν νομίζομεν.
Prudens videtur ille, cui ſors proſpera.
Τῷ γὰρ καλῶς πράσσοντι πᾶσα γῆ πατρίς.
Terra omnis illi patria, cui res proſpera.
Ὅτ' εὐτυχεῖς μάλιστα μὴ μέγα φρόνει.
Minus inſoleſce, quo magis beatus es.
Ὡς εὐκόλως πίπτουσιν αἱ λαμπραὶ τύχαι.
O quam ruina ſplendida vitæ cita.

Anthol. Sacr. Iac. Bill.

Stultum eſſe, qui in mundi proſperitate fiduciam collocat.

Stultus, vt eſt, leuibus ventis qui fidit & vmbra;
Et noctis placidæ ſomnia certa putat.
Scribere quiq́; in aquis molitur: ſic quoque figit,
Qui ſpes in mundi proſperitate ſuas.
Atque ideo in terris firmi nil prorſus vt eſſet,
Conſtituit, ſupera qui manet arce, Pater.
Scilicet vt firmi nihil hic ſtabiliſq́; videntes,
Tendamus celeri ſemper ad aſtra pede.

¶ Philosophorvm Placita.

De felicitate. Dial. CVIII.

Franciſci Petrarch.

Gavd.

Sum felix. Rat. Pontificatu forſan, aut Imperio, aut omnino potentia, atque opibus felicem fieri credis? Falleris. Non felicem faciunt iſta, vel miſerum, ſi detegunt ac oſtendunt, & ſi quid facerent, miſerum potius, quam felicem facerent. Sunt enim plena periculis, quibus humanarum eſt affixa miſeriarum radix. G. Felix ſum. R. Opinione fortaſſis tua, quæ, quoniam falſa eſt, felicitati nihil addiderit, ſed miſeriæ multum. Et quidem prop[...]
ſcere miſeriam, miſeria ſumma eſt. G. Felix ſum. [...]
carnificum gladios magnus ille Pompeius de ſe præ[...]
men (ſi profundius verum fodis) nunquam fuerat, [...]
dem, dum florentiſſimo in ſtatu feliciſſimus videre[...]
qui in tot malis te felicem ſperes! G. Sum felix. R. Fe[...]
viator inſolitus mirus curſor, quo in hoc ſcrupeo & [...]
felix inter mille pericula raptatus iugiter, & ignoras[...]
dem hic es felix, quod nemo vnquam fuit, nemo erit[...]
Nam quis quæſo, hominum felix in miſeriis? Nemo [...]
priuſquam ex hac miſeriarum valle migrauerit. Duo[...]
cunctis mortalibus colligunt felices, in quibus opi[...]
Quintus Metellus, & apud ſcriptores rerum, & vulg[...]
Sed huc tamen, quamuis latè iactatum, felicitatis [...]
buſdam exactioribus ſcriptis ereptum ſcio iniurus[...]
uiſſimis, & (quod dolorem ingeminat) vili ab au[...]
Iam reliquorum falſa felicitas in aperto eſt. Sylla fe[...]
ctus eſt, infelicem tamen vitæ illum ac mortis [...]
Alexandri Macedonis, ac Iulii Cæſaris, etſi fortuna p[...]
ta tamen inquieta ſemper, ac turbida, atque ideo [...]
Vtriuſque mors rapida. Ille in medio bellorum cur[...]
ctoriam repente: ille veneno periit, hic ferro. Scipion[...]
felicitatem alterius indignum exilium, indigna quo[...]
inulta mors minuit. Longum eſt euoluere ſingulo[...]
Ad ſupremum venio. Vnus omnium ferè omnibus [...]
Auguſtus Cæſar, Monarchia omnium altiſſima diu[...]
ſpatio, ac fine ſuauiſſimo (quodque omnia ſuperat) [...]
animi tranquillitate perpetua. Quis hunc feliciſſim[...]
Sed felicem negant, quibus hæc ſcrutandi ſtudium [...]
nim extrinſecis fulgoribus interioris ac domeſticæ [...]
fortuna longe alia: naturalis ac virilis ſobolis defe[...]
rum ac nepotum immaturæ mortes, & quorundam [...]
contumacia. Ad hæc & viliſſimorum quoque hom[...]
ſuorum in ſe crebræ conſpirationes, & dilectiſſimæ [...]
ac neptis adulteria crebriora, denique non ſuus ha[...]
non placitus, & neceſsitate magis, quam iudicio electu[...]
no ſe dignus, nec imperio. Si horum ergo nemo feli[...]
lium da mihi, cum quo felix ſis, vel ſine conſorte fe[...]
tandem veriori ſententiæ aurem præbe. Secundum [...]
rum, ante mortem nemo hominum felix. G. Ego a[...]
R. Sentio, quam felicitatem dicis; aut felix igitur e[...]
ait ille: Quæ felicitas (vt dixi) miſeria eſt. Aut virtu[...]
quæ nec ipſa felicitas plena eſt, quamuis ſit ad felic[...]
poſtremum cuncta diſcutiens, ne mirari non diſ[...]
hi felicitatem quidam ſomniant, promittuntque a[...]
homines in multis hac in parte cæciſſimi. Nam [...]
mulus honorum ad felicitatem, iiſque indeficiens [...]
ritur, & quam multa deſint homini vitæ, ſtudium [...]
quiſque ſentit, & hæc ipſa, quæ adſunt, quam incerta, [...]
bilia ſint, agnoſcit, ſiue, quod aliis videtur, ſola vir[...]
certe ipſi, qui ſecundum virtutem vitam agunt, [...]
lices, quoſque felicitati proximos: non nego, vitam [...]
tentationum præliis patiuntur infeſtam, periculis [...]
grauibus expoſiti, nec vnquam ante exitum ſecuri, [...]
ſciunt, ſiue ſciunt, æquè miſeri ſunt habendi. Nulla [...]
rore, nulla ſine ſecuritate felicitas. G. Felix mihi ipſe [...]
reſponſum habes. Si felicem error faceret, pauci[...]
eſſent, falſa ergo felicitas tua eſt, & ea ipſa perbre[...]
diu contigit gaudere. Sola quidem veritas ſolida eſt [...]
quiddam & inane, quod inter amplectentium ma[...]
aut vmbra diſsiliat. Veniet, quæ vmbras abigat, fa[...]
apertum protrahat, quæ felicitati humanæ verum [...]
ponat. Quære interim ab his ipſis, quorum prom[...]
bita, Quære ab omnibus, qui felices vel ſibi, vel ali[...]
nam gentium, quoue nunc in ſtatu ſint, de ſua illa [...]
quid ſentiant, tacebunt ipſi, ſed loquetur veritas, te[...]
bitos felices, fuiſſe miſerrimos.

¶ Sententiæ Historicæ

Deus Græcis (inquiebat Solon) mediocriter ſe[...]
pienti cuiuſdam fiducia eos beauit, quæ mediocri[...]
popularibus magis hominibus quam regio ſplen[...]
Ea cum videat hominum vitam nunquam non va[...]
obnoxiam, non patitur quenquam præſentium bo[...]
tione efferri, neque admirari alicuius hominis fe[...]
immutare tempus poſsit: vnicuique enim variæ re[...]
bus certi nihil conſtat, ingruunt. Cui verò res ſecu[...]
nem Deus prorogauit, hunc felicem eſſe ſtatuimus: [...]
huc, & in diſcrimine verſanti, felicitas quæ tribuitur [...]
ta atque rata eſt, quam ſi victoriam coronamque a[...]
certanti adſcribamus. *Plutarch. in Solone.*

Prouidorum hominum eſt, felicitatem ſuam p[...]
re in incerto eſſe poſitam, vt ferendis aduerſis [...]

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

…mare, quatenus voluerit quis aggredi bellum, eatenus …adeſſe, ſed quatenus fortuita ſua ducent. *Thucyd. li-*

…homini ad felicitatem ſufficere, vt quæ ad vſum vitæ … omnia poſſideat, neque vllius rei qua ad ſe ſuſtentan-…s indiget, deſtituatur: omne autem ſuperuacaneum, cu-…& multorum inuidiam ſecum trahere exiſtimo. *Dion.*

…mortales non tam rebus ſecundis ſuam felicitatem ſen-…malis conflictati eam deſiderant. *idem lib. 56.*

…& perpetuam, felicitatem, ferociora vtraq; quam …opus eſt conſiliis, metuo. *Liu. decad. 3. l. 10.*

…eſt felicitas. *Curt. l. 5.*

…& moderationis diuiduum eſt contubernium. *Valer.*

…eſt temperare felicitati, qua te non putes diu vſurum.

…nihil aliud eſt, niſi honeſtarum proſperitas, Tullio te-…modo definiam, felicitas eſt fortuna adiutrix conſi-…bonorum, quibus qui non vtitur, felix nullo pacto eſſe po-…Ergo in perditis impiisque conſiliis quibus Cæſar vſus erat, …eſſe felicitas, feliciorque, meo iudicio, Camillus exſul-…temporibus iisdem Manlius, etiamſi (id quod cupierat) …potuiſſet. *Am. Marcel. l. 21.*

…procul à veritate antiquum puto prouerbium, Quod non …Deus bona, ſed malis ſemper aliquibus admixt… …bet ho-…nequaquam ſine fletu habemus, resque ſec… ſemper …quædam ſubſequitur, ac voluptatem comit… triſtitia: …legitima ſinceraque felicitate quandoque frui nusquam …*Procop. de bello Perſ. l. 2.*

¶ Adagia.

…ex ſententia cedunt.

…magnopere fortunatos, quibas & ſecus inſtituta feliciter ce-…illud ex Iliad. ρ.

> …γὰρ πάντων βέλε' ἅπτεται ὅς τις ἀφείη,
> …κἀγαθὸς Ζεὺς δ' ἔμπης πάντ' ἰθύνει.

Id eſt,

> *…cuncta horum feriunt ſeu torſerit illa*
> *…ſeu vir fortis: quia Iupiter ipſe dirigit.*

…cadenit Datidis cantilena. νῦν τοῦτ' ἐκεῖν ἥκει τὸ Δάτιδος μέ-…

…vbi quid lætum ac feſtiuum accidiſſet.

…Prochidos aconitia. Πρόχριδος ἀκόντια.

…qui velut certis telis, quicquid animo deſtinant, aſſequun-… Contrarium fere ſenſum Germani exprimunt hoc adagio: Es … Jagtag / aber nicht alle tag Fahtag.

…gallinæ filius. *Iuuenal.*

…natum, albæ gallinæ filium dicimus.

…piſcem olet, aut florem.

…ambroſiam. De hoc alibi.

…diuina. Gygis annulus. Γύγου δακτύλιος.

…quadrat vel in homines inconſtantibus moribus, Vel in fortuna-… velut virgula diuina, quicquid optant, id ſuo arbitrio con-… Prius aſcribitur Ciceroni.

…dantur, alia negantur.

…e duabus naturæ dotibus altera contingit, altera negata …ſi cui forma decus adſit, deſit ingenij laus) ſiue cum è duo …alteram duntaxat impetratur: quadrauerit illud ex …

> Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατὴρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε.

Id eſt,

> *Annuit hoc illi diuûm pater, abnuit illud.*

Bonis auibus, malis auibus.

Quam rem feliciter aut ſecus cedere ſignificamus. Ab augurum …ſumptum. Horat.

Secundis ventis.

…ventis nauigare dicitur, cui res ex ſententia ſuccedunt …

> *Non agimur tumidis velis Aquilone ſecundo,*
> *Non tamen aduerſis ætatem ducimus auſtris.*

…dies. Δατύλου ἡμέρα.

…res feliciter ſucceſſerunt.

…hominibusque applaudentibus. *Cic.*

…quod eſt, feliciter, atq; auſpicato.

Semper feliciter cadunt Iouis taxilli. ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς …

…ſolitum in eos, quibus res omnes perpetuo quodam fortunæ …ex animi ſententia cederent. Es iſt alles glück / was dieſer Menſch anfähet.

Contingit & malis venatio. δίδοται καὶ κακίστοιν ἄγρα.

…quod feliciter obtigit immerenti, quodq; fortunæ magis quam …induſtriæ ſit acceptum ferendum. Suid.

…iecit Achilles duas teſſeras & quatuor. βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβω, …τέτταρα.

> *Duas Achilles, quatuorq; teſſeras.*

Hunc verſum Suidas ex Euripide citat. Quid autem ſibi velit adagium, nullus explicat, niſi quod conjectare licet dictum fuiſſe de iis, qui in omni re vincerent, propterea quod is teſſerarum iactus felix eſſet.

Noctua volat. Γλαὺξ ἵπταται.

Rebus feliciter atque ex animi ſententia ſuccedentibus dici conſueuit: Noctua volat. Zenodot.

Laureum baculum geſto. δαφνίνην φέρω βακτηρίαν.

Suidas tradit, ita ſolere loqui eos, qui eſſent ab aliquibus inſidiis appetiti, feliciterq; periculum effugiſſent: propterea quod Laurus credita eſt aduerſus venena remedium habere.

Midas in teſſeris conſultor optimus. Μίδας ὁ ἐν κύβοισιν εὐβουλότατος.

Accommodari poterit adagium ad rem, quæ forte fortuna bene cadit.

Quæ diuinitus contingunt.

Qui dicit quippiam non cuiuis contingere: quisquis optat, ſed diuinitus dari, velut ingenium, formam, vires. Vſurpare poterit illud Homeri:

> Ἑκὼν δ' οὐκ ἄν τις ἕλοιτο.
> *Non quisquis volet illa ferat.*

Felicitas à Deo. Θεοῦ δῶρόν ἐστιν εὐτυχεῖν βροτοῖς.

Vt res noſtræ bene cedant, id in nobis ſitum non eſt, ſed à ſuperum arbitrio pendet. Hominum eſt conatus: Dei eſt euentus. Ich hab es im ſinn / Gott hat den gewalt.

Gall. L'homme propoſe & Dieu diſpoſ.

Primum recte valere: proxime forma: tertio loco diuitiæ. λέγεται γὰρ ὡς ἄριστον ὑγιαίνειν, δεύτερον δὲ κάλλος, τρίτον δὲ πλοῦτος. *Plato lib. 2. de legibus.*

Id eſt: Aiunt enim optimum ac potiſſimum eſſe bonam valetudinem proximum formam, tertium diuitias. Alius quidam dicit: Recte valere & ſapere, duo vitæ bona.

In cœlo eſſe.

Pro eo, quod eſt, ſupra modum fortunatum eſſe & glorioſum.

Quævis terra patria. πᾶσα γῆ πατρίς.

Admonet adagium, virum ſapientem ac bonum, vbicunq; gentium vixerit, felicem eſſe. Zenodot.

Virtute duce, comite fortuna. *M. Tull. epiſt. fam. l. 10. ad Planc.*

Omnia ſumma conſequutus es, virtute duce, comite fortuna.

Supercilium ſalit.

Quoties bona quædam ſpes titillat animum noſtrum, dicere licebit nobis ſalire ſupercilium. Plaut.

Effugi malum, inueni bonum. ἔφυγον κακὸν, εὗρον ἄμεινον.

Dici ſolitum, ſi quando fortuna lautior cuipiam contigiſſet.

Inueni, non quod pueri in faba.

Vbi magnum quiddam reperire nos ſignificabimus. Vide Aulul. Plauti. Es ſeind nicht ſchnellſätzlein.

Bonorum mare. ἀγαθῶν θάλασσα.

Dicitur & diuerſam in partem. Item de magnis, & vehementer cumulatis commoditatibus.

Thaſſus bonorum. θάσσος ἀγαθῶν.

De iis, qui ſplendida pollicentur.

Bonorum aceruus. ἀγαθῶν σωρός.

De opibus ingentibus. Vnde & frequenter extructas opes, & opes cumulatas pro copioſis legimus, tanquam aceruatim congeſtas, neq; numero ſed ipſo cumulo infuſas.

Horna meſſis.

Plautus in Muſtell. Hornam meſſem prouerbiali figura dixit, pro maximo emolumento quaſi dicas tantum lucri, quantum eo animo ſit prouenturum in agris.

Bonorum myrmecia. ἀγαθῶν μυρμηκιά.

De immenſis opibus. Cicero.

Dathus bonorum. Δάθος ἀγαθῶν.

In eandem ſententiam dici conſueuit.

Gargara bonorum. ἀγαθῶν Γάργαρα.

Innumerabilem hominum, rerumq; vim, priſci Gargara dicebant ficta, ni fallor, voce, a ſtrepitu, quem facit hominum congregatorum multitudo, aut rerum copia.

Bona terræ. τὰ τῆς γῆς ἀγαθά.

De bonis immenſis, & omnigenis, quaſi dicas, quicquid terra progignit, omnium rerum parens.

Ingens rerum multitudo. *Item,* Bonorum glomi. ἀγαθῶν ἀγαθίδες.

De opibus exſtructis & affatim cumulatis.

Copiæ cornu. ἀμαλθείας κέρας.

Cum affatim omnia ſupereſſe ſignificamus, copiæ cornu dicimus. Lucianus.

Extis pluit. ἄλλασιν ὕει.

Id eſt, Lucanicis pluit: Sermo prouerbialis de prodigioſa rerum copia. Es regnet Bratwürſt.

Capram cœleſtem orientem conſpexerunt, αἶγα τὴν οὐρανίαν ἐπιτέλλουσαν ἐθεάσαντο.

Hoc dici ſolitum in eos, quibus omnia feliciter, exque animi ſententia ſuccederent.

Bonæ fortunæ. ἀγαθοῦ δαίμονος. *Ariſtoph.*

Boni genij, vel bonæ fortunæ ſubaudiendi nomine. Sermo eſt bene ominantis in re quapiam aggrediunda. Glück ſey darbey.

Oculus dexter mihi ſalit. ἄλλεταί ὀφθαλμὸς μου δεξιός.

Vbi ſpes eſt, viſuros nos lætum quippiam, & vehementer exoptãdum. Das rechte Ohr ſinget oder klinget mir.

Bona ſpes oſtenſa.

Cum bona quæpiam ſpes affulget alicunde, perficiendi, quod propoſuimus, conueniet illud ex Odyſſ. ο.

> Ὣς ἄρα εἰπόντι ἐπέτατο δεξιὸς ὄρνις.
> *Sic fato felix à dextris aduolat ales.*

Deus vndecunque iuuat, ſi modo propitius.

Deus vbique præſens adeſt, ſi faueat: neque refert, vbi gentium agat, illo propitio. Ad hanc ſententiam accommodare licebit illud Homeri:

> Ῥεῖα θεὸς κ' ἐθέλων καὶ τηλόθεν ἄνδρα σαῶσαι.
> *Si libeat, ſeruare procul quoq; numina poſſunt.*

Lux affulſit.

Vbi melior rerum ſpes oſtendi cœperit lucem affulſiſſe dicunt.

¶ Apophthegmata.

Thales, cuidam quærenti, quis eſſet felix? Qui corpore, inquit, ſanus eſt, animo eruditus, ſiue caſtigatus. Cupiditates enim animorum morbi ſunt. *Laert. l.* 1. *c.* 1.

Anaxagoras ab homine quodam male ſano interrogatus, quinam felices eſſent? reſpondit: Nemo ſane ex iis, quos tu felices exiſtimas, ſed is, quem tu miſerum credis. *Valerius Maximus libro* 7. *cap.* 2.

Diogenes vnicam felicitatem eſſe exiſtimabat, qua fieret, vt reuera lætemur, nec vnquam triſtemur, quocunque in loco aut tempore. *Stob. ſer.* 101.

Idem, veram felicitatem eſſe dicebat, quæ faceret, vt mens & anima in perpetua tranquillitate hilaritateque collocentur. *Stobæus ſerm.* 101.

Ariſton, vt nihil iuuat (inquit) ægrum lectus quem pedes aurei fulciunt: ſic neque ſtultum felicitas externa. *Stobæus ſermone* 101.

Democritus eum felicem eſſe dicebat, qui cum exiguis pecuniis hilaris eſſet. Infelicem autem, qui inter magnas opes triſtaretur. *Stob. ſer.* 101.

Socrates interrogatus, quid eſſet felicitas? Voluptas, dixit, quam pœnitudo nulla ſequitur. *Stob. ſer.* 101.

Idem, interrogantibus, quinam eſſent felices? reſpondit: Illi, qui mentem bonam & rationem poſſident. *Stob. ſer. eod.*

Idem. Polus quidam ab eo ſciſcitabatur, vtrum magnus Perſarum rex felix eſſet? Neſcio, inquit, an eruditione, & iuſtitia ſit inſtructus. In hoc enim hominis felicitas conſiſtit. Et miſer homo eſt, ſi iniuſtus. *Plato in Gorgia.*

Plato rogatus à Cyrenenſibus, vt ipſis leges ſcriberet, ac Reipublicæ ſtatum componeret, recuſauit dicens: Perdifficile eſſe condere leges tam felicibus indicans, eos non facile parere ſalubribus monitis, qui ſucceſſu rerum elati, ſibi felices viderentur. *Laertius lib.* 3.

Antiſthenes rogatus quid eſſet mortalibus beatiſſimum? Felicem, inquit, mori. Hæc ſententia conſentit cum illa Solonis: Qui feliciter abſoluit vitam, huic nihil ſiniſtri poteſt accidere, quod felicitatem ægritudine aliqua contaminet. A quibus res ſunt ſecundæ, ii nihil magis optant, quam diuturnam vitam. *Laertius libro* 6. *cap.* 1.

Solon. Crœſus Lydius rex omnium ditiſſimus, accitum ad ſe Solonem, in congreſſu rogauit, An quis eſſet ſe felicior? Cui Solon, Tellum ciuem ſuum feliciorem, qui filios habuerit probatiſſimos, & pro patria fortiter occubuiſſet, dixit. Crœſus autem putans, Solonem omnium vrbanitatum expertem, iterum contendit: Num poſt Tellum alium beatiorem noſſet? Cleobem dixit, & Bitonem, Argiuos, qui mirifico inter ſe amore, tum ſumma in matrem obſeruantia ſe feliciores eſſe oſtenderant. At Cœſus iratus, interrogauit etiam, an in beatorum numerum non merito reponeretur? Solon reſpondit. Nondum te felicem prædicamus: adhuc enim es in fortunæ & affectuum poteſtate. Quamprimum autem mortuus fueris, tum demum videbimus, quam felix fueris. *Plut. in Solone.*

Demetrius Cynicus dicere ſolebat, nihil ſibi videri infelicius eo, cui nihil in vita accidiſſet aduerſi. Non licuit enim illi ſe experiri, vt ex voto illi fluxerint omnia vt ante votum: male tamen de illo Dii iudicauerunt. Indignusque viſus eſt, à quo vinceretur aliquando fortuna, quæ ignauiſſimum quemque refugit. *Seneca lib. quare bonis mala accidant.*

Iamblichus felicem eum eſſe dicebat, qui Deo, quatenus fieri poteſt, ſimilis fuerit, perfectus: ſimplex, purus, & ſeparatus ab humana vita. *Stob. ſer.* 101.

Sylla cognomento Felix, inter felicitates ſuas duas præcipuas dicebat: alteram, quod Pium Metellum haberet amicum alteram, quod vrbem Athenarum non ſubuertiſſet. *Plutar. in Rom. apoph.*

¶ Similitvdine[s]

Philonis Iudæi. Sicut nec ignis, nec terra, nec [...] quatuor, ex quibus conſtat hæc rerum vniuerſita[s ...] elementorum in vnum congreſſus & contempera[...] licitatis nec in corporis, nec in animæ ſeorſum [...] nim ſingula velut partes quædam & elementa [...] ſimul congerie conſiſtit. *In lib. Quod deterius* [...]

Socratis. Quemadmodum incontinentes in [...] tes in proſperitatibus, curatu difficiles ſunt. *Apud* [...] *mone* 18.

Senecæ. magni animi eſt magna contemnere, ac [...] quam nimia. Illa enim vtilia vitaliaque ſunt, at [...] fluunt, nocent. Sic ſegetem nimia ſternit vbertas, [...] franguntur, ſic ad maturitatem non peruenit [...] Idem animis quoque euenit, quos immoderata [...] qua non tantum in aliorum iniuriam, ſed etiam in [...] *Lib.* 2. *epiſt.* 39.

Plutarchi. quemadmodum ii, quibus ſunt equi [...] dunt eos domitoribus, vt his facilioribus poſſint [...] ſecundis rebus effrenatos, ſibique præfidentes, [...] rationis ac doctrinæ ducere oportet, vt perfecta [...] rum imbecillitate, varietateque fortunæ, reddan[tur ...] *Scipionis Maioris dicterium eſt apud Plutarchum* [...] *apoph.*

Senecæ. vt periculoſa eſt, ſecundum Hippocrate[m ...] corporis valetudo: Ita rebus maxime proſperis [...] fortuna. *in mor.*

Vt ſegetem nimia ſternit vbertas, rami onere fra[nguntur ...] mos immoderata rumpit felicitas. *idem.*

Vt hiſtrio non eſt felicior, quod in ſcenis adorna[tus ...] videatur: ſic nec homo fortunæ muneribus, qua[...] bonis æſtimatus, nihil eſt. *idem.*

Thriueri. quemadmodum auſtera ægrius qu[...] ſed ſtomachum firmant: ſic blandior fortuna m[...] vires animi clam frangit ac demolitur. *in apoph.* [...]

Pueri dum tinguntur, aut male habent, nullam [...] tiunt. Et fere ii ſoli illicitis capiuntur mundi pr[...] cior impinguat fortuna. *in apoph.* 86.

Nulla vinea tam iucunda, tam prægnans, qu[...] egeat: Neque quiſquam tam bonus, qui perpe[...] non frangatur. *in apoph.* 106.

Maximi Monachi. Quemadmodum vehemen[...] ra hominibus incommoda adferunt, quam leuiter [...] didiſſima fortuna magis obeſt hominibus quam [...] *mone* 18.

Hippocratis. Quemadmodum in bona corpor[...] periculum morbi perſpicuum ſæpius ineſt. Sic in [...] ſperitatum nihil ſubeſt diu tutum. *in epiſt. ad Dam*[...]

¶ Historica Exempla.

Erichthonius Dardani ex Batea F. omnium ho[...] tiſſimus fuiſſe, veterum Græcorum hiſtoriis trad[...] *cap.* 19.

P. *Craſſus Mucianus* quinq; rerum bonarum [...] præcipua. *Vide titul. ex Gell. l.* 1. *c.* 13.

Vnus hominum ab hoc æui *Felicis* ſibi cognom[...] la: ciuili nempe ſanguine, ac patriæ oppugnatio[...] quibus felicitatis inductus argumentis? quod pro[...] ciuium ac trucidare potuiſſet. *Plin. l.* 7. *c.* 42.

Agrippinæ Auguſtæ inter fœminas Romanas, qu[...] runt, vni contigit: vt Romani Principis vxor, ſoror [...] haberetur Germanici enim filia fuit, quem Tibe[rius ...] ceſſorem adoptauerat: Claudium Auguſtum vi[...] gulæ ſoror erat: deniq; Neronem peperit. *Fulg. l.* [...]

Conſtantinum Magnum non ſupplicantem d[...] pſum verum Deum colentem Deus tantis terren[...] neribus, quanta optare nullus auderet. *Auguſt. lib.* [...] *cap.* 25.

Ambroſius Epiſcopus, cum apud diuitem quend[am ...] gratia diuertiſſet; & ille ſe nihil vnquam in vita a[...] ctaret, è veſtigio cum ſuis receſſit, dixitque, ideo ſe [...] vna cum homine perpetuis proſperitatibus vſo, [...] Haud ita procul exceſſerant, & reſpicientes, vide[...] omnibus, qui ibi erant, terræ hiatu iam abſorptas. [...]

¶ Hieroglyphica.

Si caduceo cornu copia adiiciatur, felicitatis in[...] in Veſpaſiani & aliorum nummis obſeruauimus. [...] *pag.* 145. *C.*

Ad hæc *Nauis* in aliquot veterum monumenti[s ...] glyphicum eſt: vt in Hadriani nummo, quæ remig[...] rimeq; elaborata viſitur, cum inſcriptio[ne] Felicita[s ...] naui verò, S. C. Cos. III. P. P. *Pier. Val. l.* 45. *p.* 442. *B.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Quod etiam *Olea adiecta caduceo* felicitatis hieroglyphicum ſit, multa veterum numiſmata indicio ſunt, quæ in ipſius catalogo commentario continentur. *idem lib.53.pag.511.A.*

Etiam felicitatis eſt hieroglyphicum. Artis enim diuinandi coniectores ſcribunt: vbi eius ſignificata examinant, *Vuā* viſam, etiam extra tempus, felicis eſſe præſagii. *Idem lib. 56.F.*

¶ EMBLEMA.

In momentaneam felicitatem.

Emblema A. Alciati CXXIV.

Aeream propter creuiſſe cucurbita pinum
Dicitur, & grandi luxuriaſſe coma:
Cum ramos complexa, ipſumq; egreſſa cacumen,
Se præſtare aliis credidit arboribus.
Cui pinus, Nimium breuis eſt hæc gloria: nam te,
Protinus adueniet, quæ male perdet, hyems.

Vide Beatitudo.

Feriæ.

¶ DEFINITIO ET ETYMOLOG.

Feriæ, Græce ἀργία, ας, & ἀργὴς, ῆτος, ὁ, feriatus dicitur: ſic dictæ à ferendis epulis: In his enim epulæ fiebant ex porcorum frugumq; prouentibus. Feriarum publicarum genera erant apud Rom. Statiuæ vniuerſi populi communes, quæ certis conſtitutis diebus fiebant, in quibus præcipue ſeruabantur Agonalia, Carmentalia, Lupercalia, Conceptiuæ, quo quotannis à magiſtratibus vel ſacerdotibus concipiebant certos ſiue incertos dies, vt Latinæ, Sementinæ, Paganalia, Compitalia. Imperatiuæ, quas conſules, vel prætores pro arbitrio indicabant. Nundina paganorum & ruſticorum, quibus ad negotia & merces conueniebant.

¶ APOPHTHEGMATA.

Diogenes, Lacedæmone peregrinum quendam conſpiciens ſeſe ad feſtum diem componentem. Quid facis, inquit? An non omnes dies viro bono feſtus eſt? Senſit, hunc mundum eſſe phanū augustum, in quo conſtitutus homo ſemper honeſte, velut in conſpectu numinis omnia cernentis, verſari debeat. Detorſit huc prouerbium, quod dicitur, Pigris ſemper eſſe feſtum. *Laert. l.6.*

Antiſthenes interrogatus, quid eſſet dies feſtus? Gulæ irritamentum & luxuriæ occaſionem eſſe dixit, *Stob. & Max ſer.27. Anton. in Meliſſa part.1. ſer.39.*

Vide Sabbathum, & Solennitas.

Fermentum.

¶ LOCI BIBLICI.

FERMENTVM: Fermento in Paſchæ celebratione non vtendū; *Exod.12.15. & 13. v.6.7.* qui fermentum comediſſet in Paſchæ celebratione, moriebatur, *ibidem.* Fermentum in oblationibus non adhibendum, *Leu.2.11.* Fermentum in bonam partem, *Matt.* 13. vbi Eccleſia comparatur fermento repoſito in farina. In malam, pro peſtilenti doctrina, *Matth.16.6. Luc.12.1. Gal.5.9.* Allego ſenſu eodem accipi poteſt & *Leu. 2.11. & 6.16. Deut.16.13.* Fermentum veteris malitiæ expurgandum, *1.Cor.5.7.*

¶ SENTENTIAE BIBLICAE.

Fermenti conditio bona.

Simile eſt regnum cœlorum fermento, quod acceptum mulier abſcondit in farinæ ſatis tribus, donec fermentatum eſt totum. *Matth.13.33.*

Mala.

Attendite & cauete à fermento (id eſt, à doctrina & hypocriſi) Phariſæorum & Saducæorum. *Matth.16.*

Expurgate vetus fermentum, vt ſitis noua conſperſio, ſicut eſtis azymi. etenim Paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus. Itaque epulemur non in fermento veteri neque in fermento malitiæ & nequitiæ, ſed in azymis ſinceritatis & veritatis. *1.Cor.5.*

Fermentum, farina quæ ſubigitur, prius quam addatur ſal, ad eum modum decocta & relicta donec aceſcat. Hebr. *Seor.* Græc. ζύμη, à quo Latinum fermentum. Iacens in fermento muliercula inflata & irata dicitur, *Plauto.*

Fertilitas.

¶ DEFINITIO. ET ETYMOL.

FERTILITAS, Agrorum & frugum vbertas ac fœcunditas εὐφορία, Hebr. *Sobahh*, à verbo *Sabahh*, ſatur fuit, ſatiatus eſt. In abundantia etenim frugum terra bonis veluti ſatiata videtur. fertilitas magna in terra *Ægypti, Gen. 41. 47.* à Deo eſt *Eſai. 55.10.*

¶ SENTENTIÆ PHILOSOPHORVM.

De fertilitate terræ. DIAL. LVII.

Franciſci Petrarchæ.

GAV.

FERTILIS ager eſt mihi. R. Vim fœcundatoris intellige, donisque cæleſtibus ſic vtere, ne diſpliceas largienti, quod ita demum rite facies, ſi & ſobrietatem & modeſtiam fertilitas non excludet, & vbertatis in partem egeni venient atque amici. Nil ſoli dulce, nil ſapidum. G. Agrum fertilem exquiſitiſſime colo. R. Non homo terræ, ſed terra homini ſeruire debuerat, hominum culpis effectum eſt, ne terra poſſeſſori ſuo ſine labore reſpondeat. Inculta meſſem horridam, lappas, & tribulos paritura, hanc ferro ſollicitare, mirisq; blanditiis mollire mortalis coegit indigentia. Hinc agriculturæ fluxit initium, ſanctiſſimæ & innocentiſſimæ quondam vitæ. Nunc vni ex multis & priſco labori, & nouis vitiis obnoxiæ, poſtquam nihil inuidiæ atque auaritiæ inacceſſum ruſticas etiam caſas vrbana piacula peruaſere. Certe vltimos hominum ruſticos malos fuiſſe conuenit, vnde illud poeticum: *Extrema per illos iuſtitia excedens terris, veſtigia fecit.* Sed verendum, ne qui mali fuerant, nouiſſimi primi ſint, vt ſi vnquam forte eſſet ad virtutem reditus, & ad priſcos mores, in hoc quoque ſint vltimi. Nunc ad ipſam agriculturæ artem redeo, quæ magnis olim tractata viris atque ingeniis in pretio fuit, in qua vt multis in rebus altum locum Cato Cenſorius tenet, de quo cum veriſſime ſcriptum ſit, optimus Senator, optimus Arator, optimus Imperator, tandem laudis ad cumulum illud eſt additum, ſine æmulo, ſiue ſine exemplo ſui temporis agricola. Quem puderet igitur cum Catone terram colere? Quis omnino ſibi turpe aliquid duceret, quod pulchrum ille ſibi duxiſſet? qui præter corporis atque animi virtutes, rerumque geſtarum gloriam, etiam de Hiſpania triumphaſſet? Quis ſollicitare atque hortari boues erubeſceret, quos in ſulcum vrgeret illa vox, quæ tot magnos exercitus in prælium accendiſſet, tot ancipites cauſas diſertiſſime peroraſſet? Quis raſtrum atq; aratrum faſtidiret, quod illa triumphalis ac philoſophica manus attingeret? quæ inſignes de tot hoſtibus victorias peperiſſet, tot de rebus optimis præclaros libros ſcripſiſſet, ſiue ad philoſophiam, ſiue ad hiſtoriam, ſiue ad vſum vitæ ſpectantibus, quales ſunt, quos de hoc ipſo, quod nunc loquimur, ſcripſit? Primus equidem apud nos colendi arui præcepta collegit in formam artis, ac redegit in literas. Secutique illum multi alii, quorum quidam humile illud ac depreſſum artificium nobiliſſimis verſibus extulerunt, quos nunc memorans nec humanæ immemor neceſſitatis agriculturam certe non improbo. Nunquam tamen aut Scriptorum claritas aut inopiæ metus coget, vt liberalibus & honeſtis artibus præferendam cenſeam, nec æquandam quidem. Quamvis enim eosdem duces ſimul illuſtres & agricolas, primum illud imperii tempus habuerit, mutata iam ſpacio res eſt. Neque (vt fragilior nunc natura eſt) ad res tam varias ingenia noſtra ſufficiunt. Hac ætate igitur excellentibus viris agriculturæ operam dare non pro arte vel negotio, ſed pro otio & curarum alternatione permiſerim, vtque interdum teneros ramos pubeſcentibus gemmis inſerere, luxuriantia folia curua falce compeſcere, laſciuos palmites prolis in ſpem ſcrobibus cauis infodere, ſitientibus pratis querulos riuos prono calle diuertere, illos ſinam: ſic fodere pertinaciter, atque arare, totoque animo incumbere terris (niſi neceſſitas cogat) indecorum atque indecens docto fortique viro arbitror, cui nobilioris exercitii deeſſe materia vix poſſit. Natura parēs optima, dum multas mortalibus artes daret, ipſa etiam diſtinxit ingenia, vt cui quisque erit aptiſſimus, illi inſiſtat. Videbis aliquem, qui mediocri ingenio tam ſolerter aut arua ſulcet, aut maria, vt hac in re cuiusvis acumen philoſophi nulla ſibi conferri poſſit induſtria, ſtultum & inglorium fuerit cum alio non in tua, ſed illius arte contendere, vbi toto maior vertice minor appareas, & victor in maximis, multis ac paruis in rebus facile vinci queas. G. Ager hac mihi æſtate perfertilis fuit. R. Proximam operire, præſens ſæpe fertilitas venturæ ſterilitatis arrha eſt, rara quidem ſine intermiſſione proſperitas. G. Diligenter agrum colui. R. Bene, ſi nil melius quod faceres, fuit. GAV. Colui vineam exquiſite. R. Lætam cum illa forte vindemiam pactus, an & cum pruina, aut etiam cum grandine pepigiſti? G. Solito largius aruum ſeui. R. Plures paſces grues rure, plures domi mures, volucrum hoſpes ac vermium, ſoli excuſſor, areæ compactor, horrei architectus, metentium ſeruus, ac terentium. G. Seui agrum largiter. R. Eſto, in ſpe bona metes, quod ſeuiſti triticum, atque ſollicitudinem, niſi illud eſt verius, quod triticum plurimorum, ſed anxietas tua eſt, & vt proprie dixerim, ager ipſe eſt animus, cultus intentio, ſemen cura, meſſis labor, hanc vberrimam percipies. G. Rus optime colui. R. Dicam, quod mireris: Illi ipſi antiqui agricolæ viri fortes, quibus gloriæ fuit agricultura, colendum bene cenſuerunt, ſed non optime, incredibile primo forſan auditu, at experientiæ comprobatione veriſſimum, vix enim fertilitas ſumptum æquat, eſtq; apud ipſos veteres homines atq; agri comparatio non inepta,

QQ 2 vt vter-